

Εργαλείο επανένωσης οι υδρογονάνθρακες

JEAN-FRANCOIS DREVET: Όσο οι Τουρκοκύπριοι κατευθύνονται από την Άγκυρα, δύσκολα θα δεχτούν λύση του Κυπριακού

Η μη λύση δεν είναι λύση, διότι χάνουν και οι δυο πλευρές, δηλώνει ο Jean-Francois Drevet, τώως ανώτερος αξιωματικός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συγγραφέας δυο βιβλίων για την Κύπρο. Επισημαίνει πως αν φύγει ο τουρκικός στρατός, οι Τουρκοκύπριοι θα δεχτούν ένα βιώσιμο συμβιβασμό, αλλά όσο κατευθύνονται από την Άγκυρα, είναι δύσκολο. Σχολιάζοντας τη σημερινή οικονομική κατάσταση δηλώνει ότι η διαπραγματευτική μας θέση, είναι αναπόφευκτα πιο περιορισμένη. Βλέπει την εξεύρεση υδρογονανθράκων ως μέγιστο εργαλείο για επανένωση της Κύπρου, διότι θα έλθουν πολλά λεφτά, αλλά αυτό θα γίνει σε κάποια χρόνια, όχι τώρα.

«Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Κυπριακό Ζήτημα» η ανάλυση που κάνατε πρόσφατα στην εκδήλωση που οργάνωσε το Κέντρο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Λευκωσίας σε συνεργασία με τη γαλλική δεξαμενή σκέψης Notre Europe - Jacques Delors Institute. Ποια η σχέση τους; Υπάρχει μεγάλη σχέση και είναι δύσκολο να τη συνοψίσω σε λίγα λόγια. Η Κύπρος είναι κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά το γεγονός ότι η ευρωπαϊκή κεκτημένη δεν εφαρμόζεται στον βορρά. Όλοι οι Κύπριοι είναι Ευρωπαίοι πολίτες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να προσέξει τη διαχωριστική γραμμή από όπου διέρχεται καθημερινά ο κόσμος, γίνεται εμπόριο και δίνουμε χρήματα για να στηρίξουμε οικονομικά τους Τουρκοκύπριους. Έτσι έχουμε ως ΕΕ μια ανάμιξη σε κάποιες διαδικασίες που δεν υπήρχαν πριν την ένταξη. Όλη η Κύπρος είναι μέλος της ΕΕ και έτσι πρέπει να διαχειριστούμε το Κυπριακό.

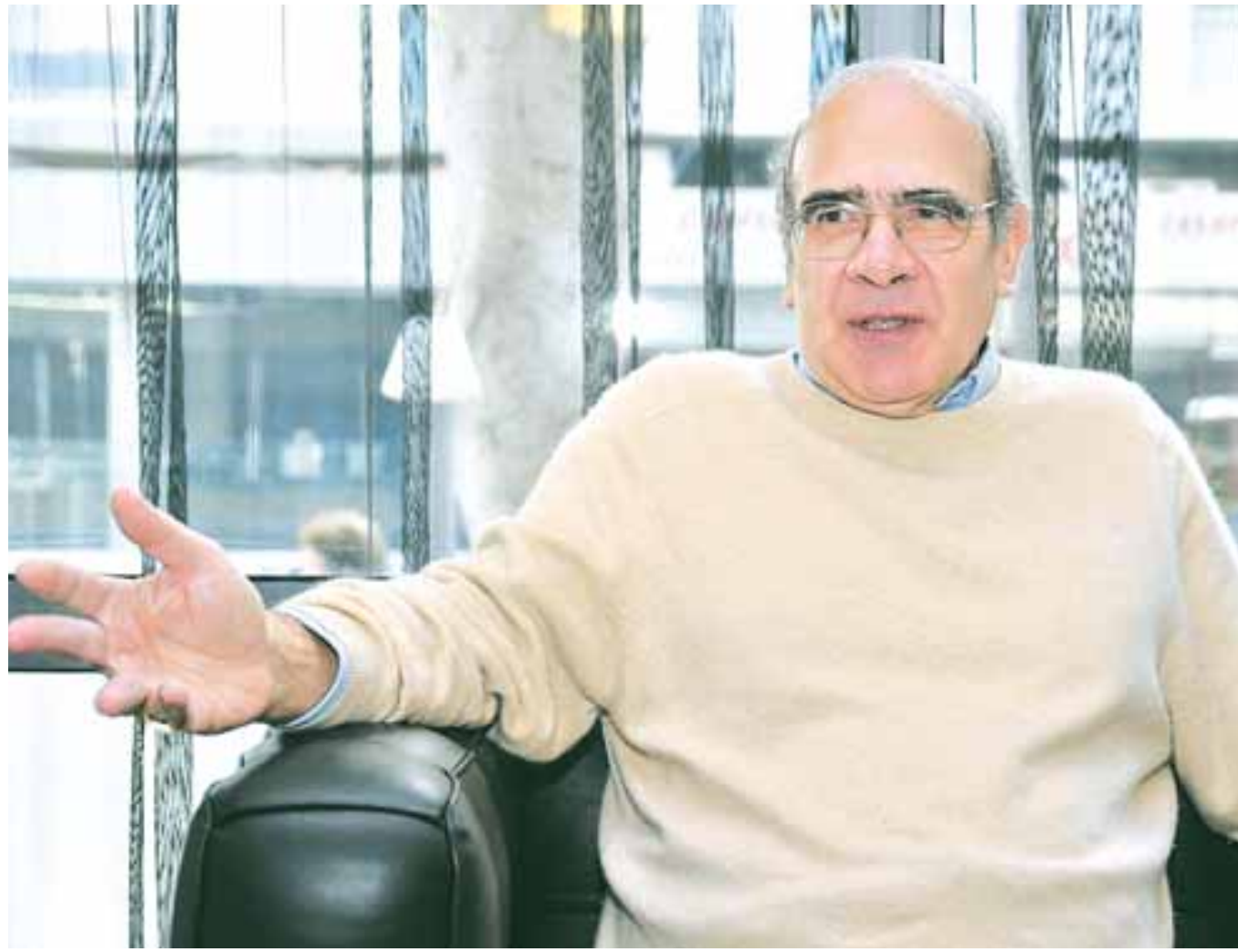
Η Τουρκία δεν δυσκολεύει τις ενταξιακές της διαπραγματεύσεις λόγω Κύπρου

-Η ΕΕ δεν έχει εμπλοκή στις διαδικασίες διαπραγματεύσεων του Κυπριακού; Τίθεται ένα θέμα πολιτικό και ένα τεχνικό. Το πολιτικό είναι ότι δεν έχει εμπλοκή στον ρόλο που έχουν μέχρι σήμερα τα Ηνωμένα Έθνη και νομίζω πως τα Ηνωμένα Έθνη θέλουν να έχουν τον έλεγχο των διαπραγματεύσεων. Το τεχνικό έγκειται στο αν είναι κατάλληλα τα Ηνωμένα Έθνη να λύσουν ένα εσωτερικό πρόβλημα μέσα σε κράτος-μέλος της ΕΕ.

-Που σημαίνει; Για παράδειγμα, δεν ήμασταν τόσο αναμενόμενοι στην επανένωση της Γερμανίας. Βοηθήσαμε στη διαδικασία για εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου, αλλά δεν είχαμε επέμβαση στην πολιτική πτυχή. Δεν είμαι σίγουρος αν είμαστε ικανοί ως ΕΕ να κάνουμε το ίδιο για την Κύπρο. Η επάρκεια της ΕΕ είναι για την επέκταση της κοινοτικής νομοθεσίας στον βορρά. Γι' αυτό το θέμα, έχουμε κάτι να ποούμε. Είμαι συνταξιοδότης ανώτερος αξιωματικός της ΕΕ, δεν εκφράζω τις επίσημες θέσεις της ΕΕ, πρέπει να το τονίσω αυτό. Προσωπικά πιστεύω ότι μπορούμε να βοηθήσουμε πολύ στη διαδικασία δημιουργίας μιας δικονομικής διζωνικής ομοσπονδίας στην Κύπρο και να εφαρμόσουμε το ευρωπαϊκό κεκτημένο στις δυο πλευρές του νησιού.

-Η εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου στις δυο πλευρές θα βοηθούσε στην επίλυση του Κυπριακού; Ναι, και κανείς δεν πρέπει να κάνει υποχωρήσεις σε αυτές τις αρχές. Όσο αφορά την εφαρμογή τους, είναι φανερό ότι θα γίνουν κάποιες μεταβατικές διευθετήσεις, πρέπει κι οι δυο πλευρές να κάνουν συμβιβασμούς, αυτό είναι πέραν της ΕΕ. Μπορούμε να θέσουμε τις αρχές που είναι εντός της ΕΕ, αλλά για τα θέματα όπως το δικαίωμα ιδιοκτησίας, την ελεύθερη διακίνηση και εγκατάσταση είναι φανερό ότι πρέπει να γίνουν κάποιες διαπραγματεύσεις και θα είναι κάπως οδυνηρή και δύσκολη διαδικασία για τις δυο πλευρές μέχρι να καταλήξουν σε συμφωνία. Αυτό είναι θέμα των Κυπρίων. Δεν μπορώ ως ξένος να σας πω τι να κάνετε και τι θέλετε.

-Θέλουμε λύση; Νομίζω ότι και οι δυο πλευρές θέλουν λύση. Το βλέπεις όταν μιλάς με Τουρκοκύπριους αλλά και με κάποιους εποίκους, οι οποίοι θέλουν να μείνουν και να πάρουν ευρωπαϊκό διαβατήριο. Στην βορρά ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού θέλει λύση και στο νότιο όλο, αλλά όχι όλη λύση. Το σχέδιο Ανάν δεν πέρασε. Ήταν κακό για σας

Πολύ καλός εταίρος η Κύπρος στην ΕΕ

-Πώς είδατε την Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ; Ήταν πετυχημένη, όλα τα σκόλια είναι πολύ θετικά. Η Κύπρος στην αρχή της Προεδρίας ήταν σε δύσκολη θέση, την ασκούσε για πρώτη φορά, είχε την προεξοικλή για τις προεδρικές, το μπλοκ της Τουρκίας, τη διεθνή οικονομική κρίση, το τοπίο ήταν πολύ σκοτεινό, αλλά μετά τους έξι μήνες, η εντύπωση που άφησε είναι η καλή δουλειά. Προσωπικά ήξερα ότι οι Κύπριοι είναι πολύ συνεπείς και θα τα κατάφερναν. Το έζησα κατά τη διάρκεια των ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Όταν είχαμε μια συνάντηση στις 9.00, όλοι ήταν στην ώρα τους.

-Όχι όπως στην Ελλάδα; Εσείς αναφέρετε την Ελλάδα... (γελά). Η κυπριακή δημόσια υπηρεσία είναι πολύ συνεπής και έκανε πολύ καλή Προεδρία, πολύ καλύτερη από τις άλλες χώρες που έκαναν για πρώτη φορά Προεδρία. Το έζησα στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις που μεθοδεύτηκαν πολύ καλά, ο Γιώργος Βασιλείου ήταν πολύ δραστήριος και σοβαρός συνομιλητής. Ήταν ο καλύτερος από τις 10 χώρες. Η ένταξη έγινε μετά από πολύ καλές διαπραγματεύσεις.

αλλά και για μας στην Ευρώπη, διότι υπήρχαν πολλές γέφυρες στο ευρωπαϊκό κεκτημένο.

-Ο καθένας έχει διαφορετική λύση στο μυαλό του; Ναι, υπάρχει μεγάλη διαφορά. Πιστεύω ότι θα είναι εφικτή μια λύση εφόσον οι Κύπριοι είναι ελεύθεροι να τη συζητήσουν χωρίς ξένη παρέμβαση. Υποθέτω ότι αν φύγει ο τουρκικός στρατός, οι Τουρκοκύπριοι θα δεχτούν ένα συμβιβασμό που θα είναι βιώσιμος. Όσο κατευθύνονται από την Άγκυρα, είναι δύσκολο.

-Η ΕΕ μπορεί να πιέσει την Τουρκία, εδώ είναι το κλειδί. Την πίεσαμε ήδη.

-Αρκετά; Όχι αρκετά, αλλά δεν είμαστε τόσο δυνατοί ώστε να το πετύχουμε. Η Αμερική δοκίμασε να την πιέσει με τον Κλίντον, αλλά οι Τούρκοι έκλειναν τα αφτιά στις συστάσεις της Ουάσιγκτον ειδικά

ΚΑΝΕΝΑ ΝΕΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

-Για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της προεκλογικής για τις προεδρικές εκλογές του Κυπριακού δεν ήταν το πρώτο θέμα, αλλά η οικονομία. Βλέπετε μετά τις εκλογές να ξεκινά κάποια δραστηριότητα για το Κυπριακό; Προ το παρόν δεν βλέπω κάποιες σημαντικές αλλαγές να γίνονται στον διεθνή παράγοντα όσον αφορά τις σχέσεις Κύπρου και Τουρκίας. Η κυβέρνηση της Τουρκίας είναι σταθερή, η κυβέρνηση της Κύπρου είναι σταθερή, γι' αυτό ποιο νέο στοιχείο μπορούμε να περιμένουμε εκτός από το φυσικό αέριο που, όπως είπαμε, θα χρειαστεί κάποια χρόνια;

-Η ΕΕ βλέπει με μεγαλύτερο σεβασμό την Κύπρο μετά την πετυχημένη της Προεδρία; Ακόμη βλέπω δημοσιεύματα στον Τύπο ότι ήταν λάθος η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ λόγω του διαχωρισμού του νησιού. Κυριώς στον αγγλικό Τύπο. Το Σχέδιο Ανάν είναι ένα άλλο σημείο, αναφέρεται ότι η Κύπρος εντάχθηκε παρ' ότι οι Ελληνοκύπριοι απέρριψαν το Σχέδιο Ανάν. Ξέρετε την ιστορία. Πέρασαν σχεδόν δέκα χρόνια από το δημοψήφισμα και η Κύπρος δεν δυσκολεύει τις διαπραγματεύσεις. Η Κύπρος δέχεται συνεχώς κατηγορίες περί ξεπλύματος βρόμικου χρήματος. Εσείς ξέρετε τους νόμους της Κύπρου. Κατά τη διάρκεια των ενταξιακών διαπραγματεύσεων είχαμε μεγάλες συζητήσεις με την κυπριακή διαπραγματευτική ομάδα για την οικονομία των υπερπόντιων εταιρειών, το τραπεζικό σύστημα και τη ναυτιλία και αναμενόταν όλα να τακτοποιηθούν πριν την ένταξη. Δεν ξέρω πολλά για το θέμα αυτό διότι δεν ειδικεύομαι για το ζήτημα βρόμικου χρήματος κ.λπ. Γίνεται μεγάλη συζήτηση για την παρουσία πολλών Ρώσων στο νησί, τους βλέπει κανείς στους δρόμους, αλλά δεν ξέρω τι γίνεται, δεν μπορώ να απαντήσω.

Είναι δύσκολο να δω την Ευρωζώνη να διώχνει ένα μέλος της επειδή δεν έκανε αυτά που του εισηγήθηκε η Τρόικα

Οι συζητήσεις με την κυπριακή διαπραγματευτική ομάδα για την οικονομία των υπερπόντιων εταιρειών, το τραπεζικό σύστημα και τη ναυτιλία και αναμενόταν όλα να τακτοποιηθούν πριν την ένταξη. Δεν ξέρω πολλά για το θέμα αυτό διότι δεν ειδικεύομαι για το ζήτημα βρόμικου χρήματος κ.λπ. Γίνεται μεγάλη συζήτηση για την παρουσία πολλών Ρώσων στο νησί, τους βλέπει κανείς στους δρόμους, αλλά δεν ξέρω τι γίνεται, δεν μπορώ να απαντήσω.

για την Κύπρο.

-Η Τουρκία θέλει να γίνει μέλος της ΕΕ. Δεν είμαι σίγουρος γι' αυτό. Πολλοί νομίζουν ότι το κλειδί είναι στην Τουρκία και ότι μπορούμε να την πιέσουμε λόγω των διαπραγματεύσεων ένταξης της στην ΕΕ, αλλά η Τουρκία δεν δυσκολεύει τις διαπραγματεύσεις λόγω Κύπρου. Όταν μιλούμε για ανθρώπινα δικαιώματα, για Κούρδους, σε όλα τα πολιτικά προβλήματα οι Τούρκοι είναι δύσκολοι, για κάθε κεφάλαιο που αναγοί.

-Μήπως γιατί αισθάνονται τη στήριξη από κάποια κράτη-μέλη; Στην αρχή είχαν μεγάλη στήριξη από τους Βρετανούς, τώρα μειώνεται. Ήταν ίσως λάθος που ξεκινήσαμε τις διαπραγματεύσεις όταν είδαμε τόσο λίγα θετικά σημάδια από την τουρκική πλευρά.

ΚΑΝΕΝΑ ΝΕΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

-Για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της προεκλογικής για τις προεδρικές εκλογές του Κυπριακού δεν ήταν το πρώτο θέμα, αλλά η οικονομία. Βλέπετε μετά τις εκλογές να ξεκινά κάποια δραστηριότητα για το Κυπριακό; Προ το παρόν δεν βλέπω κάποιες σημαντικές αλλαγές να γίνονται στον διεθνή παράγοντα όσον αφορά τις σχέσεις Κύπρου και Τουρκίας. Η κυβέρνηση της Τουρκίας είναι σταθερή, η κυβέρνηση της Κύπρου είναι σταθερή, γι' αυτό ποιο νέο στοιχείο μπορούμε να περιμένουμε εκτός από το φυσικό αέριο που, όπως είπαμε, θα χρειαστεί κάποια χρόνια;

Επείγουσα αναγκαιότητα η δημοσιονομική ένωση

-Κινδυνεύει η Ευρωζώνη αν ένα κράτος-μέλος αποχωρήσει; Αυτό το ερώτημα συζητείται έντονα για την Ελλάδα, τώρα ξεκίνησαν να μιλούν για την Κύπρο. Είναι δύσκολο για μένα που δεν ειδικεύομαι στα οικονομικά, να εκφέρω γνώμη για τέτοια θέματα. Αλλά το θέμα της κατάρρευσης του ευρώ είναι λανθασμένο. Περιμέναν την Ελλάδα να φύγει από την Ευρωζώνη και δεν έγινε, γιατί να συμβεί με την Κύπρο; Είναι δύσκολο να δω την Ευρωζώνη να διώχνει ένα μέλος της επειδή δεν έκανε αυτά που του εισηγήθηκε η Τρόικα. Βέβαια η Τρόικα είναι μια οδυνηρή διαδικασία, αλλά γίνεται με διαπραγματεύσεις, δεν επιβάλλεται.

-Τι Κύπρο βλέπετε σήμερα; Ήρθα για πρώτη φορά στο νησί το 1968 και από το 1996 τακτικά, λόγω των διαπραγματεύσεων ένταξης. Πολλά έχουν αλλάξει, στην κοινωνία, στην οικονομία, στα κτήρια. Όταν είδα όλον αυτόν τον κόσμο στην οδό Λήδρας, όλα τα κέντρα γεμάτα, δεν κατάλαβα ότι υπάρχει οικονομική κρίση.

-Θα τα καταφέρει η ΕΕ; Είναι σε πολύ δύσκολη θέση, αυτή η κρίση είναι πολύ σοβαρή ειδικά για το ευρώ, που είναι πιο αδύνατο από ό,τι περίμεναν, απέναντι στο δολάριο. Η Ευρωζώνη είναι αδύνατη, το ξέραμε από την αρχή και δεν καταφέραμε να τη βελτιώσουμε λόγω του ότι δεν πετύχαμε συμ-

φωνία ανάμεσα στα κράτη-μέλη. Συνεχίζουμε να εξαρτόμαστε από τις συνομιλίες των κρατών-μελών παρά το ότι δεν υπάρχει μια κύρια αρχή, όπως έχουν στις ΗΠΑ, που να χειρίζεται το ευρώ, εκτός από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία αποδείχτηκε πολύ πιο αποτελεσματική από ό,τι περιμέναμε στο θέμα αυτό.

-Δεν μπόρεσε όμως να κάνει τη διαφορά. Ναι, διότι υπάρχουν οι πολιτικοί που είναι πιο δύσκολο να συμφωνήσουν από τους τραπεζίτες.

-Ο λόγος είναι ότι έγινε οικονομική ένωση και όχι πολιτική; Σίχναμε μια νομισματική ένωση χωρίς όμως την οικονομική διαχείριση του επιπέδου που χρειαζόταν. Κάναμε νομισματική ένωση αλλά χρειαζόμαστε και δημοσιονομική. Από την αρχή δεν υπήρχε συμφωνία για τη δημιουργία οικονομικής δημοσιονομικής ένωσης και τώρα είμαστε στο μέσο του ποταμού και πρέπει επιειγνώς να δημιουργήσουμε δημοσιονομική ένωση. Υπάρχει μια μεγάλη μάχη μεταξύ του Βορρά και του Νότου για το θέμα αυτό. Σήμερα η Γερμανία είναι κυρίαρχη του ευρώ, αλλά έχοντας κάνει αυτούς τους κανόνες, είναι πολύ οδυνηροί στόχοι για να επιτευχθούν για την ΕΕ, για την Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία, ακόμη και για τη Γαλλία.

-Κοινή πρόταση για μεταρρυθμίσεις στη λειτουργία της Ευρωπαϊκής οικονομικής και νομισματικής ένωσης ετοιμάζονται να υποβάλουν τον Μάιο η Γερμανία και η Γαλλία. Το Δημοσιονομικό Σύμφωνο έχει γίνει αποδεκτό από όλα τα κράτη-μέλη, ακόμη και τα πιο δύσκολα, αλλά πρέπει να το εφαρμόσουμε. Οι κανονισμοί δεν έχουν μόνο μπει στο χαρτί αλλά και στη Συνθήκη, το θέμα είναι να τους εφαρμόσουμε. Αν είμαστε αργοί, ίσως να έχουμε λιγότερο πολιτικό και κοινωνικό πόνος, αν θέλουμε να γίνουμε πιο γρήγοροι, ο κόσμος θα βγει στους δρόμους. Πρέπει να βρεθεί το πολιτικό ισοζύγιο μεταξύ του σεβασμού των κριτηρίων για να μην έχουμε κόσμο να διαμαρτύρεται στους δρόμους. Αυτό γίνεται σε 10 από τα 17 κράτη-μέλη της Ευρωζώνης. Ο νόμος που θα εφαρμόζονται απ' εδώ και πέρα, πρέπει να είναι ολιγότερο αυστηροί από αυτό που γινόταν μέχρι τώρα, για να ξαναρχίσει η ανάκαμψη της οικονομίας.

-Αυτό θα γίνει με την ανάπτυξη. Ναι, αλλά δεν υπάρχουν πλέον χρήματα. Αν μπορούσαμε να δανειστούμε, θα ξεκινούσε η ανάπτυξη αλλά πιστεύω ότι είμαστε στο τέλος της δυνατότητας να δανειστούμε.

-Ποιο ήταν το λάθος; Το λάθος της ΕΕ ήταν το ότι άφησε τα κράτη-μέλη να ξεδιώχνουν πολλά. Οι πολιτικοί ηξεύραμε ότι θέλουν να επανεκλεγούν και πρέπει να λοικειτούν.

Η μη λύση δεν είναι λύση διότι χάνουν και οι δυο πλευρές

-Γράψατε δυο βιβλία για την Κύπρο; Ναι. Το πρώτο μου βιβλίο το έγραφα το 2000. Ήταν ένα είδος επεξηγησών του Κυπριακού στους γαλλόφωνους που δεν είχαν ιδέα για το τι συμβαίνει στο νησί, ότι το Κυπριακό είναι ένα πιο περίπλοκο πρόβλημα, ότι δεν ήταν θέμα των δυο πλευρών, αλλά η μια πλευρά είναι θύμα της άλλης. Οι Κύπριοι φίλοι μου με παρότρυναν πριν δυο χρόνια να γράψω ένα νέο βιβλίο, «Η Κύπρος μεταξύ της Ευρώπης και της Τουρκίας». Καταπίναμε με το σχέδιο Ανάν, την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, όλες τις διαπραγματεύσεις συμπεριλαμβανομένων και των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας στις οποίες συμμετείχα μέχρι την αφιπρέπτησή μου, πριν δυο χρόνια.

-Ποια ήταν η ανταπόκριση του γαλλόφωνου κοινού; Οι Γάλλοι στην αρχή είχαν την εντύπωση ότι στην Κύπρο υπάρχουν δυο κοινότητες που τσακώνονται μεταξύ τους και έρχιναν το φταίξιμο και στους δυο, θεωρώντας ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι σε θέση να καταλάβουν ο ένας τον άλλο. Ήθελα να δείξω ότι η κατάσταση είναι εντελώς διαφορετική, ότι γίνεται εθνικός καθαρισμός, εθβολή, κατοχή κ.λπ. Δεν ξέρω σε ποιο σημείο το πέτυχα στη γαλλική κοινή γνώμη.

-Μελετώντας το Κυπριακό έδατε χαμένες ευκαιρίες; Όταν κοιτάς την Κύπρο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά, φανερώνεται να κάνουν το καλύτερο και ήταν καλά ευκαιρίες που χάθηκαν και από τον ίδιο τον Μακάριο. Ήταν πολύ φιλόδοξος και στο τέλος έχασε ευκαιρίες. Μετά τον θάνατο του Μακαρίου δεν ξέρω, διότι η πίεση από την Τουρκία ήταν πολύ μεγάλη.

-Το Σχέδιο Ανάν ήταν χαμένη ευκαιρία; Το Σχέδιο Ανάν δεν ξέρω μέχρι ποιο σημείου ήταν δυνατόν για τους Ελληνοκύπριους να πετύχουν κάτι καλύτερο ή κάτι

λιγότερο οδυνηρό. Ήταν κάτω από την έντονη πίεση των Ηνωμένων Εθνών, την έντονη πίεση από τον Λονδίνο και την Ουάσιγκτον. Ήταν δύσκολος στόχος και δεν ξέρω αν άλλος Πρόεδρος από τον Τάσο Παπαδόπουλο θα μπορούσε να καταφέρει κάτι καλύτερο. Δεν μπορώ να κρίνω. Από το 2004 δεν είδα καμιά ευκαιρία. Εκτός αν ο Ταλάτ είχε την ελευθερία να ενεργήσει για να φτάσει σε μια καλή συμφωνία.

-Ταλάτ και Χριστόφιας ήταν μια καλή συγκρίση; Ναι, αν ήταν ελεύθεροι να βρουν μια λύση, θα ήταν εφικτό, αλλά η Τουρκία ήταν εκεί και εξακολουθεί να είναι.

-Πιστεύετε πως όσο υπάρχει ο Ερντογάν, δεν υπάρχει ελπίδα επίλυσης του Κυπριακού; Ο Ερντογάν είναι πολύ πετυχημένος στην Τουρκία, έχει την πλειοψηφία, η πρόθεσή του είναι να αλλάξει το σύνταγμα για να αποκτήσει μεγάλη δύναμη ο Πρόεδρος και να εκλεγεί Πρόεδρος. Είναι αρκετά δυνατός για να μπορεί να διαπραγματευτεί μια καλύτερη λύση του Κυπριακού, αλλά δεν βλέπω καμιά πρόθεση να το κάνει αυτή τη στιγμή. Είναι αρκετά δυνατός να γίνεται εθνικός καθαρισμός, εθβολή, κατοχή κ.λπ. Δεν ξέρω σε ποιο σημείο το πέτυχα στη γαλλική κοινή γνώμη.

-Όσο περνά ο χρόνος, όλο και περισσότερο η Τουρκία κερδίζει εγκαταλείποντας το νησί. Ναι, αυτό γίνεται εδώ και χρόνια, δεν είναι κάτι καινούριο.

-Ναι, αλλά κάποια στιγμή δεν θα υπάρχουν. Γι' αυτό τον λόγο η μη λύση δεν είναι λύση, διότι χάνουν και οι δυο πλευρές. Οι Τουρκοκύπριοι χάνουν επειδή γίνονται όλο και μεγαλύτερη μειοψηφία και οι Ελληνοκύπριοι χάνουν με τη μη λύση διότι εδραιώνεται η δικτοτομία που έγινε το 1974. Κλείνουν σχεδόν 40 χρόνια κατοχής, αυτό λέει πολλά.

το οποίο πρέπει να ζείτε, ελπίζω όχι πολλά χρόνια. Αν σας ζητηθεί κάτι για το Κυπριακό, ίσως να βρεθείτε σε πιο δύσκολη θέση εξ αιτίας της οικονομίας.

-Η εξεύρεση υδρογονανθράκων μπορεί να είναι μοχλός πίεσης για λύση του Κυπριακού; Κυκλοφορούν πολλά νούμερα ότι φυσικό αέριο και ελπίζω να γίνει γρήγορα, αλλά έχω διαβάσει ότι σε πέντε-έξι χρόνια θα αρχίσει η παραγωγή του, έτσι δεν ξέρω αν μπορούμε σήμερα να το χρησιμοποιήσουμε για οικονομικούς και πολιτικούς λόγους, ώστε να βρεθεί λύση. Είναι πολύ νωρίς. Το βλέπω ως μέγιστο εργαλείο για επανένωση της Κύπρου, διότι θα έλθουν πολλά λεφτά, αλλά είναι θέμα χρόνων, όχι μηνών.

-Ο αγωγός Ναμπόκο μπορεί να παίξει κάποιο ρόλο; Δεν είμαι σίγουρος ότι θα λειτουργήσει ο αγωγός Ναμπόκο, παρ' ότι η ΕΕ τον στηρίζει. Μιλούμε χρόνια για τον Ναμπόκο αλλά ακόμα δεν έχει αποφασιστεί. Ο αγωγός South Stream, ο οποίος θα διέρχεται κάτω από τη Μαύρη Θάλασσα, αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2015 και μεγάλοι σωληνες θα μεταφέρουν διασκομιμύρια φυσικού αερίου. Το Ισραήλ, η Ελλάδα και η Κύπρος θα πρέπει να το μεταφέρουν μέσω θαλάσσης που είναι πολύ πιο ακριβή διαδικασία από ό,τι η περσαία. Δεν είμαι όμως ειδικός σε αυτά τα θέματα.

ΑΡΓΗ Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

-Ο πρωθυπουργός της Βρετανίας Ντέιβιντ Κάμερον θα δώσει στους Βρετανούς την επιλογή μέσω δημοψηφίσματος, να αποφασίσουν αν θέλουν να παραμείνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή να την εγκαταλείψουν. Είναι το μόνο κράτος-μέλος της ΕΕ όπου ο κόσμοςνώθει πιο άνετα μόνος.
-Μήπως έγινε πολύ γρήγορα η Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση; Όχι τόσο, υπάρχουν πολλά κράτη-μέλη διότι δεν έχουμε οργανώσει, για παράδειγμα, το θεσμικό πλαίσιο για να φιλοξενηθεί τόσο κράτη-μέλη. Προχωρούμε με συμβιβασμούς και αυτό θα κάνει την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση πιο αργή και μια οδυνηρή διαδικασία.
-Είστε αισιόδοξος για την ΕΕ; Είναι δύσκολο να είμαι πολύ αισιόδοξος αυτή τη στιγμή, αλλά μακροπρόθεσμα είμαι αισιόδοξος διότι δεν υπάρχει άλλη λύση για την Ευρώπη από την ολοκλήρωση.

